

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM GMINY MSZCZONÓW

ŻYRARDÓW 2024

Szanowni Państwo !

Naszym najważniejszym zadaniem jest stała troska o stan sanitarno- higieniczny i epidemiologiczny powiatu żyrardowskiego.

Wyzwanie ogromne, ponieważ nadzorem i badaniami obejmujemy ponad 74 000 mieszkańców powiatu.

Nasz nadzór dotyczy całej sfery życia mieszkańców powiatu, zarówno środowisk miejskich jak i wiejskich.

Stan sanitarny to również profilaktyka połączona z oświatą zdrowotną. To także warunki życia, bezpieczeństwo żywienia, pracy, nauki i wypoczynku.

Nie tylko musimy, ale przede wszystkim chcemy sprostać naszym obowiązkom.

Niniejszy dokument informuje o wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie działaniach, które gwarantują mieszkańcom powiatu żyrardowskiego bezpieczeństwo sanitarne.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z raportem o stanie sanitarno-epidemiologicznym za rok 2023 oraz śledzenia aktualności dotyczących działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej na naszej stronie internetowej.

SPIS TREŚCI

- 1. Sytuacja epidemiologiczna Powiatu Żyrardowskiego**
- 2. Sytuacja w zakresie Higieny Komunalnej**
- 3. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz przedmiotów do kontaktu z żywnością i kosmetyków**
- 4. Sytuacja w zakresie Higieny Pracy**
- 5. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży**
- 6. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego**

1. Sytuacja w zakresie Epidemiologii

Nadzór nad chorobami zakaźnymi

1. W 2023r. na terenie nadzorowanym przez PSSE w Żyrardowie (jak również w skali całego kraju), **w tym na terenie miasta i gminy Mszczonów**, zauważono zdecydowany wzrost w odniesieniu do roku poprzedniego, zachorowań na gruźlicę, salmonelozę oraz płonicę. Zarejestrowano natomiast dużo mniejszą zachorowalność na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz Covid-19 (zmiana organizacji wykonywania testów). Pozostałe zachorowania objęte raportowaniem w sprawozdaniu MZ-56 kształtowały się na zbliżonym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego. W związku z wprowadzeniem obowiązku raportowania zachorowań na gripę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego oraz zakażeń wirusem RSV z wyodrębnieniem grupy dzieci do 2 lat, PSSE w Żyrardowie rozesłała stosowną informację do podległych podmiotów medycznych oraz prowadziła nadzór nad wspomnianymi zachorowaniami, raportując je w sprawozdaniu MZ-56. Szczególną uwagę zwracano na zachorowania wśród uchodźców, mając na uwadze możliwość wystąpienia ognisk epidemicznych w tej grupie.
2. W 2023 roku na terenie miasta i gminy Mszczonów odnotowano 6 nowo wykrytych przypadków gruźlicy (w roku 2022 – 0). Prowadzony był intensywny nadzór w otoczeniu chorych, we współpracy z podmiotami leczniczymi. Odnotowano także 3 przypadki salmonelozy, 13 przypadków płonicy (szkarlatyny), 25 przypadków grypy potwierdzonej testem, 23 przypadki Covid 19 potwierdzone testem, 6 przypadków zakażeń Clostridium difficile. W 2 przypadkach konieczne były poekspozycyjne szczepienia p/wścieklicznie, z powodu pokąsań przez nieznaną psę. Odnotowano również 2 nowo wykryte przypadki kiły i 1 przypadek chlamydiozy.
- 3.

Higiena Lecznictwa

Podmioty lecznicze w mieście i gminie Mszczonów:

1. podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:
 - przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami – **6**
 - zakłady rehabilitacji leczniczej – **1**
 - inne – 1 (punkt pobrań, gabinety lekarskie)
2. gabinety indywid., specj. grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym – **4**
3. gabinety indywid., specj., grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gab. stomatologiczne) – **7**

W 2023 r. odbyły się kontrole w 7 podmiotach leczniczych w Mszczonowie, nie stwierdzono istotnych uchybień sanitarno-higienicznych.

Szczepienia ochronne

Podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na nadzorowanym terenie	Liczba podmiotów	Liczba punktów/gabinetów szczepień w tych podmiotach	Liczba kontroli w roku sprawozdawczym	Liczba punktów z istotnymi uchybieniami (decyzje adm.)
Miasto i gmina Mszczonów	3	4	8	0

1. Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień (wymienić jakie działania podejmowano):

W 2023 roku podejmowano wiele działań mających na celu wzmoczenie monitorowania i weryfikacji osób faktycznie uchylających się od szczepień. Podczas bieżących kontroli w podmiotach leczniczych i punktach szczepień zwracano uwagę na prawidłowe zgłaszanie osób, które faktycznie uchylają się od obowiązku szczepień (a nie zgłaszanie opóźnień w szczepieniach spowodowanych np. częstym chorowaniem dziecka). Zalecano wzmoczenie działań skutecznego powiadamiania rodziców/opiekunów o zaległych szczepieniach (w formie pisemnej) oraz dokumentowanie podjętych działań. Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z osobami z punktów szczepień, które dotyczyły m.in.: wyjaśniania na bieżąco wszelkich niejasności, informowania w zakresie odpowiedniego przygotowywania sprawozdań kwartalnych, wskazania podmiotom leczniczym konieczności wzmoczenia przez nich działań w kierunku poprawy wyszczepialności dzieci objętych takim obowiązkiem. W przychodniach, które zgłaszają najwięcej osób uchylających się od obowiązku szczepień, zweryfikowano listę osób uchylających się, widniejących w ewidencji PSSE w Żyrardowie. Weryfikacja dotyczyła potwierdzenia przez POZ osób nadal uchylających się od szczepień i przede wszystkim zweryfikowania poszczególnych osób pod kątem rozpoczęcia doszczepienia w 2023 r., a także wypisania dziecka z danego POZ.

W roku 2023 odnotowano wzrost liczby zgłaszanych osób uchylających się od szczepień. Do osób uchylających się od szczepień obowiązkowych, zgłaszanych przez podmioty wykonujące szczepienia, wysyłane są rutynowo powiadomienia pisemne o powinności poddania obowiązkowym szczepieniom ochronnym dzieci pozostających pod ich opieką. Wysyłano także informacje o ryzykach związanych z chorobami zakaźnymi, które stanowią zagrożenie dla nieszczepionych dzieci, a także o ryzyku odpowiedzialności karnej zobowiązanego rodzica lub opiekuna z powodu narażenia osoby pozostającej pod ich opieką na niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. W 2023 roku wystosowano 11 takich powiadomień do osób z terenu miasta i gminy Mszczonów.

2. Niepożądane odczyny poszczepienne -w całym powiecie odnotowano 5 NOP, w tym 3 na terenie miasta i gminy Mszczonów

2. Sytuacja w zakresie Higieny Komunalnej

Woda przeznaczona do spożycia dla mieszkańców miasta i gminy Mszczonów dostarczana jest **7 wodociągami**. Ponadto na terenie gminy znajdują się **2 wodociągi lokalne**, które również są nadzorowane przez Inspekcję Sanitarną.

Woda do badań pobierana jest zarówno przez pracowników inspekcji sanitarnej jak również przez zarządzających wodociągami.

Oceniane podlegają wszystkie wyniki.

W zależności od produkcji dobowej wody oraz od jakości wody wykonywana jest liczba oznaczeń zgodna z Rozporządzeniem w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podczas jednego podstawowego poboru wody badanych jest 9 parametrów:

1. Escherichia coli
2. Bakterie gr coli
3. Ogólna liczba mikroorganizmów
4. Barwa
5. Mętność

6. Smak
7. Zapach
8. pH
9. Przewodność elektryczna

Parametry takie jak między innymi: Mangan, Żelazo, Chlor wolny, Metale ciężkie oraz Pestycydy badane są podczas monitoringu przeglądowego.

Dla dużych wodociągów 2x w roku, dla średnich 1x rok, natomiast najmniejsze raz na 2 lata (zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

Na terenie miasta i gminy Mszczonów w 2023 roku **przekroczenia** parametrów wystąpiły **12 razy na 156 ocenionych badań**.

Oceniono 3994 parametrów

Negatywne próbki stanowiły niecałe **8%** wszystkich ocenionych.

Przekroczenia miały charakter krótkotrwały i nie stanowiły bezpośredniego zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców.

Bakterie grupy coli są grupą mikroorganizmów powszechnie występującą w środowisku naturalnym, w tym w wodach, w glebie, w materiale roślinnym oraz w przewodzie pokarmowym ludzi i zwierząt stałocieplnych. **Bakterie grupy coli wykrywane w wodzie mogą być zarówno pochodzenia kałowego, jak i środowiskowego.** Podobnie jak ogólna liczba mikroorganizmów, stanowi kryterium oceny czystości i integralności systemów dystrybucji wody.

Obecność bakterii grupy coli w wodzie wodociągowej może wynikać m.in. z nieprawidłowości na etapie uzdatniania wody ujmowanej lub braku skuteczności dezynfekcji wody. Ich obecność w wodzie może być również **związana z zanieczyszczeniem wtórnym**, do którego może dochodzić **w wyniku awarii lub modernizacji instalacji** wodociągowej, nieprawidłowego czyszczenia i dezynfekcji po naprawie, czy przy występowaniu przepływów wstecznych.

Na ich przeżywanie i możliwy wzrost mikroorganizmów wpływa wiele czynników, w tym: temperatura wody, czas retencji, rodzaj i stężenie środka dezynfekującego (jeśli jest obecny), obecność organicznych składników odżywczych, dostępność składników pokarmowych, materiał z jakiego wykonana jest instalacja oraz obecność osadów.

Escherichia coli jest jedną z bakterii grupy coli, jest bardziej wrażliwa niż inne bakterie grupy coli na niekorzystne warunki środowiskowe i zazwyczaj nie rozwija się poza organizmem ludzkim lub zwierzęcym.

Nie zawsze obecność bakterii grupy coli związana jest z zanieczyszczeniem kałowym.

Woda to także **pływalnie zwane basenami**. Na terenie miasta i gminy Mszczonowa znajdują się **3 takie obiekty**.

Woda badana jest w każdej niece basenowej **przynajmniej 2 razy w miesiącu** ponadto badana jest ciepła woda w natryskach. Po zanotowaniu przekroczeń mikrobiologicznych natychmiast niecki basenowe były wyłączone z użytkowania. Przekroczenia fizykochemiczne nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia. W przypadku zamknięcia niecki basenowej zarządzający pływalnią przed ponownym jej udostępnieniem przedstawiał prawidłowe wyniki badanej wody.

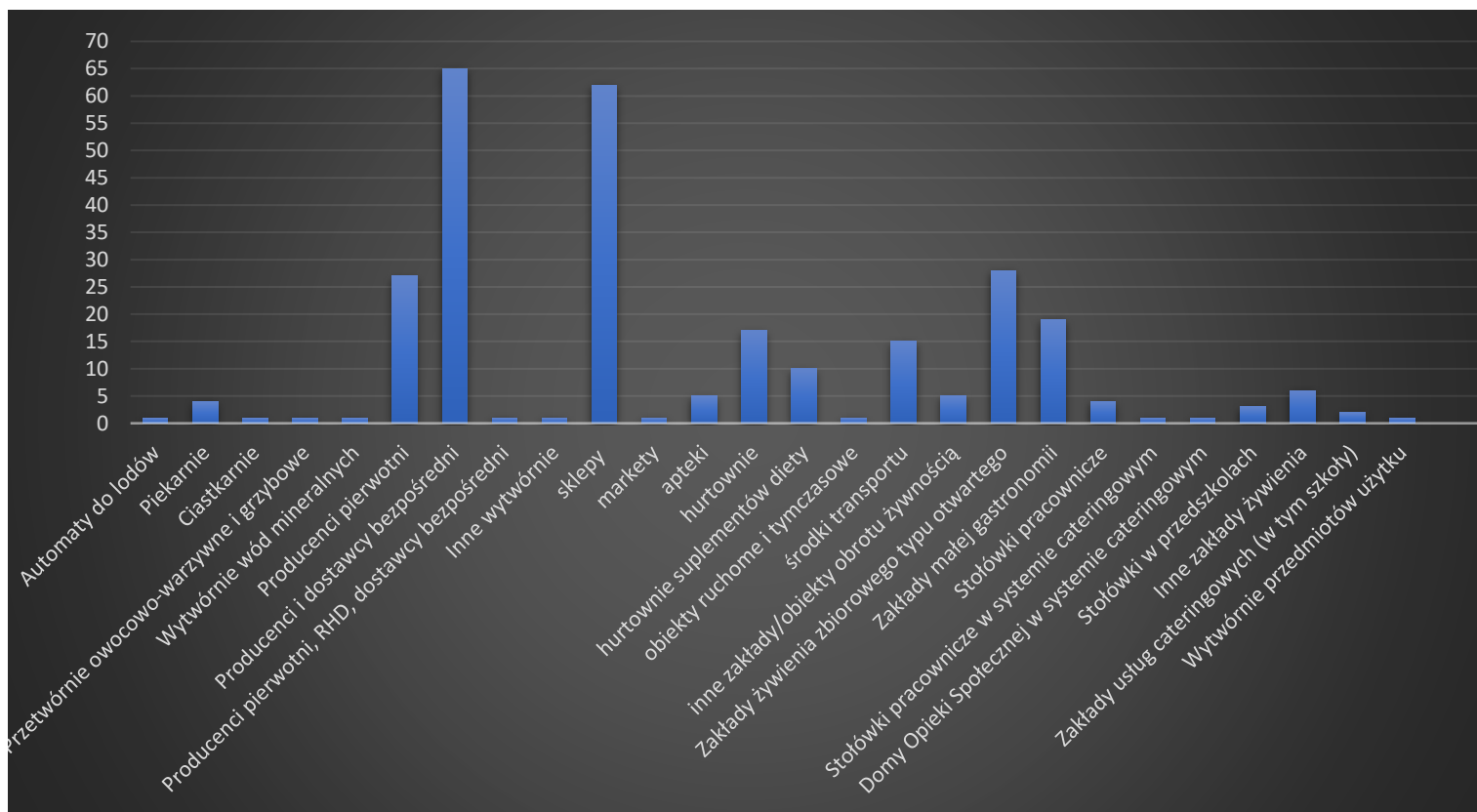
Sekcja Higieny Komunalnej zajmuje się także obiektami użyteczności publicznej.

Pływalnie, obiekty sportowe, domy kultury,

Zakłady fryzjerskie i kosmetyczne
 Hotele i obiekty noclegowe
 Stacje paliw, apteki
 Domy opieki
 Cmentarze

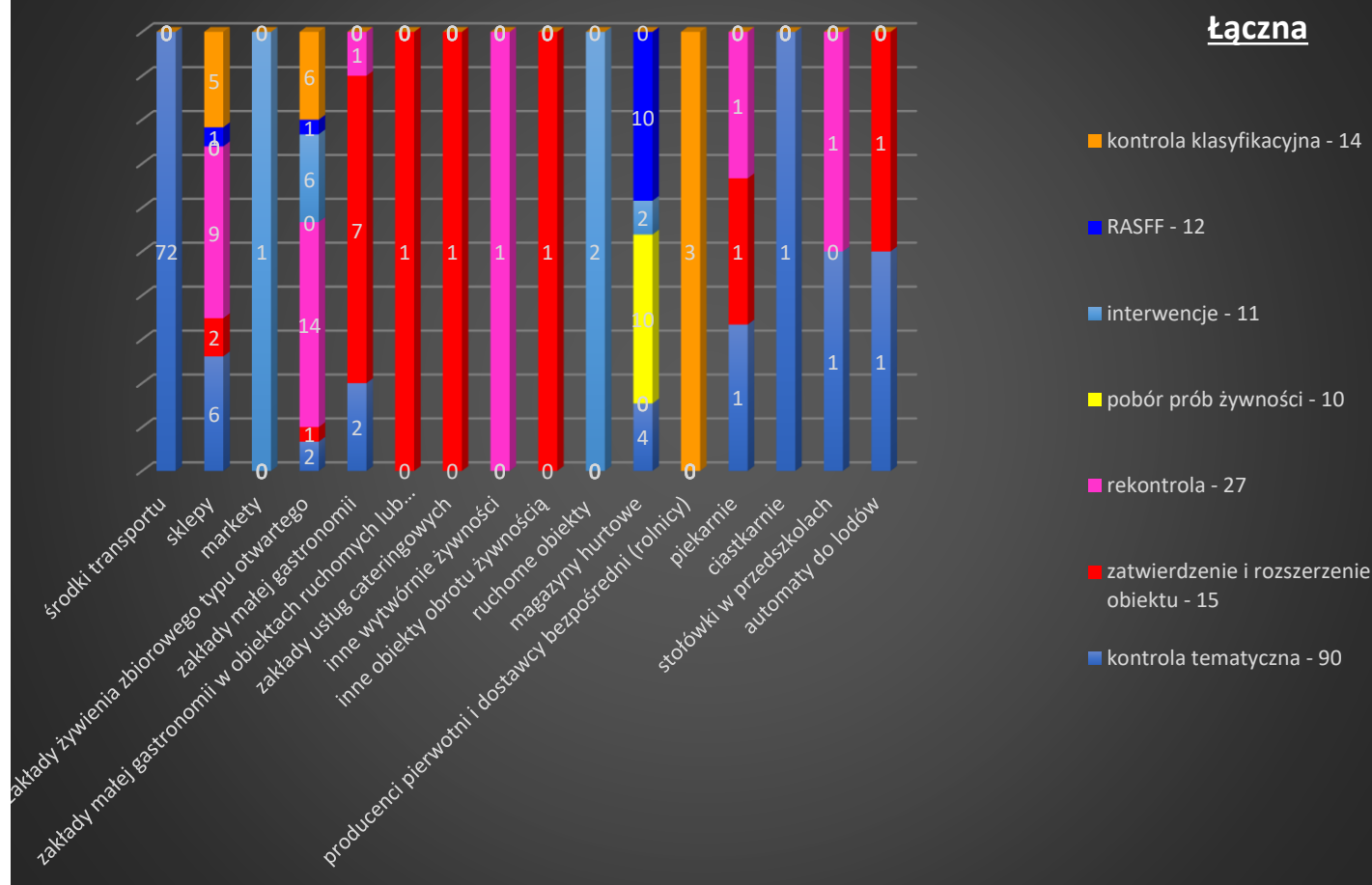
3. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia.

W gminie Mszczonów w 2023 roku zarejestrowane były 283 obiekty zajmujące się produkcją i obrotem żywności, co stanowiło 23,9% wszystkich obiektów na terenie powiatu żyrardowskiego.

Największy odsetek obiektów stanowią producenci i dostawcy bezpośredni (rolnicy), sklepy detaliczne oraz zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (np. restauracje, bary).

Kontrole sanitarne w 2023 r. w gminie Mszczonów

Zgodnie z powyższymi danymi każdy słupek na wykresie przedstawia, jaka liczba danego rodzaju kontroli została przeprowadzona w obiektach znajdujących się na terenie gminy Mszczonów

Kontrole sanitarne w 2023 r. w gminie Mszczonów - dane do wykresu

Rodzaje i liczba kontroli	środki transportu	sklepy	markety	zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	zakłady małej gastronomii	zakłady małej gastronomii w obiektach ruchomych lub tymczasowych	zakłady usług cateringowych	inne wytwórnie żywności	inne obiekty obrotu żywnością	ruchome obiekty	magazyny hurtowe	producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni (rolnicy)	piekarnie	ciastkarnie	stołówki w przedszkolach	automaty do lodów
kontrola tematyczna - 90	72	6	0	2	2	0	0	0	0	0	4	0	1	1	1	1
zatwierdzenie i rozszerzenie obiektu - 15	0	2	0	1	7	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1
rekontrola - 27	0	9	0	14	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0
pobór prób żywności - 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
interwencje - 11	0	0	1	6	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0
RASFF - 12	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
kontrola klasyfikacyjna - 14	0	5	0	6	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0

W 2023 roku wpłynęły do rozpatrzenia **9 skarg konsumentkich** dotyczących obiektów w gminie Mszczonów, tj. 6 obiektów żywienia zbiorowego otwartego oraz 1 market i 1 stoisko z wędlinami na Targowisku we Mszczonowie (2 interwencje). Skargi dotyczyły m.in. nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach, sprzedaży artykułów po upływie terminu przydatności do spożycia oraz złej jakości oferowanych posiłków.

7 skarg potwierdziło się, nałożono łącznie 7 mandatów karnych na kwotę 4900 zł. Dwie skargi nie

potwierdziły się. **Powyższe skargi stanowią 22% wszystkich skarg w 2023 r. w całym powiecie żyrdowskim.**

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w 2 magazynach, dotyczące obecności Salmonelli w kielkach oraz obecności furanu w kawie.

Łącznie w gminie Mszczonów nałożono mandaty karne w wysokości **7600 zł**, co stanowi 20% wszystkich wystawionych mandatów w powiecie żyrdowskim.

W związku z odmową przyjęcia mandatów karnych za stwierdzone uchybienia w obiektach, sporządzono 2 wnioski o ukaranie do sądu. Obwinieni zostali ukarani po 1500zł.

W 2023 roku:

- ❖ przeprowadzono 15 kontroli zatwierdzających nowe obiekty, co stanowi 24,2% wszystkich zatwierdzonych obiektów w powiecie,
- ❖ z urzędu lub na wniosek strony dokonano wykreśleń z rejestru obiektów 19 lokali, co stanowi 27,5% wszystkich wykreślonych obiektów w powiecie,

W 2023 roku pod nadzorem PPIS w Żyrdowie znajdowało się 17 obiektów gastronomicznych na terenie wodnego parku Suntago.

RASFF

Powiadomienia alarmowe - **8**, co stanowi 42,1% powiadomień alarmowych ogółem w powiecie żyrdowskim

Powiadomienia informacyjne – **4**, co stanowi 11,1% powiadomień informacyjnych ogółem w powiecie żyrdowskim

Powiadomienia alarmowe dotyczyły produktów spożywczych składowanych na terenie magazynów w Mszczonowie, będących centrami dystrybucyjnymi popularnych sieci sklepów.

POBÓR PRÓB

Liczba pobranych próbek żywności – **42**, do badań pod kątem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Poboru dokonano w magazynach – 42 prób, w tym 2 próby pobrane w ramach granicznej kontroli sanitarnej na terenie Wolnego Obszaru Celnego ul. Fabryczna 6/10 w Mszczonowie.

Nie zakwestionowano żadnej próby.

KONTROLA GRANICZNA

Przeprowadzono 413 kontroli towarów przekraczających granicę. Wydano 843 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy oraz 205 certyfikatów.

Poddano ocenie 1894 partii towaru.

Importowane produkty: gumy do żucia, przyprawy do chipsów, cukierki i konserwy owocowo-warzywne

Eksportowane produkty: wyroby ciastkarskie i czekoladowe oraz alkohol.

4. Sytuacja w zakresie Higieny Pracy

W ewidencji obiektów Sekcji Higieny Pracy w 2023 r. znajdowało się 97 zakładów z terenu miasta i gminy Mszczonów zatrudniających 4606 pracowników. W tym w zależności od liczby zatrudnionych pracowników znajdowały się 44 zakłady zatrudniające do 9 pracowników; 33 zakłady zatrudniające od 10 do 49 osób, 15 zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników i 5 zakładów zatrudniających powyżej 250 osób.

W ramach bieżącego nadzoru w 2023 r. skontrolowano 45 zakładów, zatrudniających 3392 pracowników. Wydanych zostało 17 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości

z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym 2 decyzje o zmianie terminu. Główną przyczyną wydawania decyzji był brak: badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brak rejestru prac i pracowników dotyczących czynników/procesów rakotwórczych lub mutagennych a także braki w ocenie ryzyka na stanowiskach pracy.

Czynniki rakotwórcze

W 2023 r. w ewidencji PSSE znajdowały się 24 zakłady, w których występowały czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym. Przeprowadzono 16 kontroli, podczas których skontrolowano 15 zakładów.

W skontrolowanych zakładach w narażeniu bądź kontakcie na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym pracowało 171 osób.

Wydano 5 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły głównie braku rejestrów prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestrów pracowników narażonych na działanie tych czynników.

Czynniki biologiczne

W 2023 r. z terenu miasta i gminy Mszczonów w ewidencji PSSE znajdowało się 9 zakładów, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do 2 i 3 grupy narażenia. Skontrolowano 5 zakładów.

Liczba pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych w skontrolowanych zakładach w 2023 r. wyniosła 468 osób.

Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień dotyczących czynnika biologicznego.

Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2023 r. w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi na terenie miasta i gminy Mszczonów przeprowadzono **23 kontrole**, w tym: **6** kontroli u dystrybutorów substancji chemicznych, **1** kontrolę u importera, **1** kontrolę u formulatora i **15** kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny.

Wydane zostały **2** decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości u importera substancji chemicznych oraz u stosującego substancje i mieszaniny chemiczne.

Produkty biobójcze

W 2023 r. z terenu miasta i gminy Mszczonów w ewidencji PSSE znajdowało się 14 zakładów, które w swojej działalności wprowadzają do obrotu bądź stosują produkty biobójcze. Przeprowadzono 6 kontroli w zakresie produktów biobójczych w tym: 1 kontrola podmiotu wprowadzającego do obrotu produkty biobójcze i 5 kontroli u podmiotów stosujących.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ewidencji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Żyrardowie w 2023 r. były 154 placówki, w tym 88 placówki stałe oraz 66 placówek sezonowych.

Placówki stałe:

- 9 żłobków (1 publiczny i 8 niepublicznych)
- 2 kluby dziecięce - niepubliczne
- 26 przedszkoli (14 publicznych i 12 niepublicznych, w tym 1 specjalne)
- 1 punkt przedszkolny - niepubliczny
- 22 szkoły podstawowe (20 publicznych i 2 niepubliczne)
- 4 licea ogólnokształcące – publiczne
- 1 szkoła branżowa I i II stopnia - publiczna
- 2 szkoły policealne – niepubliczne
- 6 zespołów szkół – publicznych
- 2 placówka kształcenia ustawicznego - niepubliczne
- 1 szkoła wyższa – niepubliczna
- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy - publiczny
- 1 placówka z pobytem stałym (okręgowy ośrodek wychowawczy) – publiczna
- 1 placówka wsparcia dziennego – publiczna
- 1 młodzieżowy dom kultury – publiczny
- 1 ognisko pracy pozaszkolnej – niepubliczne
- 1 ogród jordanowski – publiczny
- 4 pozaszkolne placówki specjalistyczne (1publiczna i 3 niepubliczne)
- 2 placówki wychowania pozaszkolnego - niepubliczne

Placówki sezonowe:

- 19 placówek wypoczynku zimowego
- 47 placówki wypoczynku letniego.

Kontrole przeprowadzono w 57 placówkach tj. w 37,0% wszystkich placówek będących pod nadzorem. Ogółem przeprowadzono 65 kontroli, z czego 54 kontroli w placówkach stałych i 11 kontroli w placówkach sezonowych.

W wyniku kontroli wydano 8 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje zobowiązujące podmioty do zapewnienia prawidłowego stanu technicznego nawierzchni wokół budynków przedszkoli, 2 decyzje płatnicze, 4 decyzje przedłużające termin wykonania zaleceń.

Wystosowano 1 wystąpienie pokontrolne w sprawie poprawy stanu technicznego w obiekcie. Wydano 6 opinii sanitarnych niezbędnych do rejestracji działalności oświatowo-wychowawczej, w tym 1 opinia dotyczyła nowopowstałego przedszkola, 1 dotyczyła pomieszczenia przedszkola przeznaczonego na salę terapeutyczną, 2 dotyczyły szkoły policealnej, 1 dotyczyła centrum kształcenia ustawicznego, 1 dotyczyła pomieszczeń placówki pracy pozaszkolnej.

W trakcie nadzoru nad placówkami nie stwierdzono uchybień natury porządkowej w związku z tym nie stosowano karania mandatowego.

Analiza warunków sanitarno – higienicznych

a. warunki techniczne i porządkowe:

Spośród 57 skontrolowanych placówek, 7 placówek jest w złym stanie technicznym co stanowi 4,5% wszystkich skontrolowanych placówek.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- zły stan techniczny okien (okna zniszczone, nieszczelne, źle się otwierają i domykają,
- zły stan techniczny stolarki drzwiowej wewnętrznej,

- zły stan techniczny i estetyczny ścian i sufitów,
- zły stan nawierzchni dróg i przejść.

Stwierdzono natomiast poprawę infrastruktury szkolnej w 3 szkołach podstawowych (m.in. Szkole Podstawowej w Piekarach), w których wybudowano sale gimnastyczne wraz z zapleczem sanitarnym oraz pomieszczenia dydaktyczne. Dzięki tym inwestycjom stworzono właściwe warunki do realizacji zajęć szkolnych, w szczególności do realizacji wychowania fizycznego.

Ponadto w 1 szkole podstawowej (Szkoła Podstawowa we Wręczy) przeprowadzono prace remontowe mające na celu poprawę standardów dostępności architektonicznej. W ramach tych prac przebudowano pomieszczenia higieniczno-sanitarne, adaptowano inne pomieszczenie na pomieszczenie higieniczno-sanitarne oraz przeprowadzono remont klatki schodowej, w tym montaż dźwigu dla osób niepełnosprawnych.

b. warunki do utrzymania higieny:

Wszystkie placówki nauczania i wychowania zlokalizowane są w budynkach podłączonych do sieci wodociągów, a użytkownicy tych placówek mają zapewniony stały dostęp do zimnej i ciepłej wody.

Spośród 57 skontrolowanych placówek w 8 placówkach brak podłączenia do sieci kanalizacyjnych – placówki te posiadają zbiorniki bezodpływowe – szamba. Placówki bez sieciowej kanalizacji stanowią 17,3% spośród wszystkich skontrolowanych.

We wszystkich skontrolowanych w 2023 roku placówkach zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych – w obiektach tych zapewniono wystarczającą liczbę umywalk i oczek ustępowych dla dziewcząt i chłopców.

Zdecydowana większość placówek nauczania i wychowania mieści się w budynkach, w których zapewniono wentylację, a okna są w dobrym stanie technicznym umożliwiającym ich otwieranie w celu okresowego wietrzenia pomieszczeń. W placówkach zapewniona była również odpowiednia temperatura w pomieszczeniach do nauki tj. co najmniej 18° C.

W 2023 r. dokonano pomiaru temperatury w 22 placówkach, a ogółem zmierzono temperaturę w 81 pomieszczeniach szkolnych - temperatura wynosiła od 18,9° C do 24,3°C.

Analiza w zakresie higienizacji procesów nauczania:

a. dostosowanie mebli do wzrostu uczniów

W 2023 roku w 28 szkołach i placówkach dokonano oceny mebli edukacyjnych (ławek i krzeseł) pod kątem posiadania certyfikatów oraz oznakowania i zestawienia mebli zgodnie z wymaganiami określonymi aktualną normą.

W 1 szkole w 2 oddziałach przeprowadzono analizę dostosowania stanowisk pracy do wzrostu uczniów. Analizą objęto 37 uczniów - nie stwierdzono nieprawidłowości.

b. higiena pracy umysłowej

Higienicznej oceny rozkładu zajęć lekcyjnych dokonano w 14 szkołach (13 szkołach podstawowych i 1 liceum ogólnokształcącym). Ogółem plan zajęć oceniono w 140 oddziałach (w 129 oddziałach w szkołach podstawowych i w 9 oddziałach w liceum ogólnokształcącym). Nieprawidłowości stwierdzono 1 szkole podstawowej w 6 oddziałach - dotyczyły klas I-III, polegały na nie rozpoczynaniu zajęć lekcyjnych o tej samej porze z różnicą wynoszącą powyżej 1 godziny lekcyjnej. Wg informacji uzyskanych od dyrektora placówki sytuacja ta wynika z niewystarczającej ilości izb lekcyjnych w stosunku do liczby klas/oddziałów w szkole.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że w 11 skontrolowanych szkołach zapewniono wszystkie przerwy międzylekcyjne 10-minutowe i 1 przerwę dłuższą 15-20 min. na spożycie posiłku, a w 3 szkołach zapewniono przerwy krótsze niż 10 minutowe, ale co najmniej 1 przerwę dłuższą 15-20 min. na spożycie posiłku.

Dokonano również oceny pod kątem zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Stwierdzono, iż w każdej skontrolowanej szkole zapewniono taką możliwość. W większości szkół uczniowie mają możliwość pozostawiania przyborów i podręczników w szafkach w izbach lekcyjnych przypisanych do danej klasy – każdy uczeń ma wydzieloną półkę lub szufladę. W części szkół zakupiono do tych celów specjalne metalowe szafki, które są ustawione na korytarzach szkolnych.

c. obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W ramach akcji mającej na celu zapobieganie zjawisku noszenia przez uczniów zbyt ciężkich plecaków, w miesiącu października przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. W 2 szkołach podstawowych (w szkole podstawowej miejskiej i w szkole podstawowej wiejskiej) przeprowadzono pomiary ciężaru uczniów i pomiary ciężaru ich tornistrów.

W szkole podstawowej miejskiej badaniem objęto 326 uczniów w 15 oddziałach. Badania wykazały, że w przypadku 131 uczniów waga tornistra szkolnego wynosi >15% masy ciała ucznia tzn. nie mieści się w zalecanej normie.

W szkole podstawowej wiejskiej badaniem objęto 202 uczniów w 15 oddziałów. Badania wykazały, że w przypadku 63 uczniów waga tornistra szkolnego wynosi >15% masy ciała ucznia tzn. nie mieści się w zalecanej normie.

Wyniki powyższych badań zostały przesłane dyrektorom szkół, które były objęte przedmiotowym badaniem, w celu podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości, w tym zakresie.

Sytuacja w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i zespołach szkół.

W 2023 roku w 19 szkołach dokonano oceny w zakresie dożywiania uczniów. Ocena wykazała, że w 14 szkołach wydawane były posiłki w formie obiadów (w 2 szkołach posiłki były przygotowywane na miejscu, a w 12 szkołach dowożone przez firmę cateringową).

W 6 szkołach wydawano posiłki jednodaniowe – skorzystało z nich 723 uczniów,

W 8 szkołach wydawano posiłki dwudaniowe - skorzystało z nich 422 uczniów.

Na 1145 wydawanych posiłków (jedno i dwudaniowych obiadów) – 144 posiłki były finansowane przez Centrum Usług Społecznych tj. 12,5% spośród wszystkich posiłków.

6. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

W 2023 r. zaopiniowano **10** projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mszczonów (*o 3 więcej niż w roku 2022*).

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Mszczonowa dotyczyły przeznaczenia obszarów na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej lub usług, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, tereny zabudowy usługowej, teren obiektów produkcyjnych, magazynów i zabudowy usługowej, teren usług handlu lub usług biurowych lub produkcji, ponadto plany wyznaczały tereny dróg lokalnych, dojazdowych wewnętrznych, teren ciągu pieszo-jezdnego, teren infrastruktury technicznej.

W gminie Mszczonów wyodrębniano tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług, tereny usług, teren zabudowy usługowej, w tym teren usług rekreacji, turystyki i wód, ponadto tereny lasów, zieleni, rolnicze, wód, wyznaczono tereny dróg publicznych, klasy lokalnej, dojazdowej.

W ww. strefach projekty wskazywały na zaopatrzenie w wodę z istniejących i projektowanych sieci wodociągowych, a do czasu ich powstania z indywidualnych źródeł; odprowadzanie ścieków bytowych do istniejących i projektowanych sieci kanalizacji sanitarnej, a do czasu ich powstania do szczelnych zbiorników bezodpływowych z docelowym wywozem do oczyszczalni ścieków, dopuszczały także budowę lokalnych systemów oczyszczania ścieków; nakaz redukcji poziomu zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych przed ich odprowadzeniem do odbiorników; zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejącą i projektowaną sieć elektroenergetyczną, dopuszczały wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, z określonymi wyjątkami; zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ciepła, z preferencją ekologicznych czynników grzewczych, w tym z odnawialnych źródeł energii; właściwe postępowanie z odpadami w obrębie działek. Projekty zwracały uwagę na konieczność ograniczenia uciążliwości terenów produkcyjno-usługowych dla obszarów sąsiednich.

Jeden raz wniesiono o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *zmiany* miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jednak z uwagi na brak uzupełnień nie wydano opinii sanitarnej (*w roku 2022 nie wnoszono o odstąpienie od przeprowadzenia soos*).

Wydano **16** opinii w sprawach ustalenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko do projektów mpzp miasta i gminy Mszczonów (*o 9 więcej niż w roku 2022*), żadna z nich nie dot. *zmiany* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wydano **1** opinię dot. projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mszczonów (w roku 2022 nie wpłynął żaden taki wniosek).

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wydano **10** opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (o 5 mniej niż w roku 2022), co stanowi prawie 60% opinii wydanych dla całego powiatu, w tym 1 opinia dot. zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Dla żadnego przedsięwzięcia nie nałożono obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko.

Inwestycje w mieście i gminie Mszczonów dotyczyły m.in. budowy budynku produkcyjnego prefabrykatów oraz budynku biurowego wraz z dwoma placami składowymi, parkingami naziemnymi, niezbędną infrastrukturą techniczną, technologiczną oraz zagospodarowaniem terenu, budowy budynku magazynowo - produkcyjnego z zapleczem socjalno-biurowym i infrastrukturą towarzyszącą, rozbudowy z przebudową istniejącego zakładu produkcyjnego, budów elektrowni/farm/instalacji fotowoltaicznych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Miasto i gmina Mszczonów w roku 2023 przyciągnęły głównie Inwestorów warszawskich (4 inwestycje), ponadto z Krakowa (2 inwestycje), woj. wielkopolskiego. W ubiegłym roku aktywność kontynuował 1 inwestor z powiatu żyrardowskiego.

Wydano **2** opinie nt. środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć (o 1 mniej niż w roku 2022).

Nie wpłynęły wnioski o wydanie opinii sanitarnej o projektach architektoniczno–budowlanych, dot. odstępstw w zakresie warunków technicznych czy o projektach decyzji o warunkach zabudowy.

Rozpatrzono **15** (o 3 mniej niż w roku 2022) zgłoszeń zakończenia budowy obiektów budowlanych, które dotyczyły głównie budynków mieszkalnych jednorodzinnych, ponadto w mieście i gminie Mszczonów zrealizowano m.in. następujące inwestycje:

- zespół magazynowo – usługowo - produkcyjny wraz z przestrzeniami biurowo-administracyjnymi z towarzyszącą infrastrukturą, w tym zespołami parkingów (etap drugi),
- oczyszczalnię ścieków dla Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej,
- stację paliw,
- rozbudowę budynku remizy OSP,
- świetlicę wraz z zapleczem przy szkole podstawowej,
- rozbudowę oczyszczalni ścieków komunalnych,
- budowę drogi gminnej.

W zakresie oddawania do użytku nowych inwestycji inspekcja sanitarna uczestniczyła w odbiorach **5** obiektów (podobnie jak w roku 2022):

- Przebudowa budynku produkcyjnego i zmiana sposobu użytkowania na budynek produkcyjno-magazynowy z częścią biurowo-socjalną Zakładu Produkcji Granulatów i Materiału Glebotwórczego zlokalizowanego w Mszczonowie przy ul. Warszawskiej 43,
- Sala gimnastyczna wraz z zapleczem przy Szkole Podstawowej w m. Piekary,

- Nowo dobudowany i przebudowany zakład produkcyjny MONDI Warszawa Sp. z o.o., zlokalizowany w Mszczonowie przy ul. Tarczyńskiej 98,
- Hala produkcyjno-magazynowa z częścią socjalno-biurową i podziemnymi zbiornikami na gaz płynny zlokalizowana w m. Grabce Józefpolskie przy ul. Bocianiej 5 – ETAP I,
- Rozbudowa hali produkcyjno-magazynowej o część magazynową i zaplecze biurowe wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w m. Adamowice ul. Styropianowa 1.

Dwa spośród ww. obiektów nie posiadały badań wody w zakresie braku konkretnych parametrów oraz braku badań w konkretnym osobnym budynku. Ponadto w zaleceniach pokontrolnych dominowały tematy związane z wydzieleniem pomieszczenia gospodarczego, odpowiednim wyposażeniem pomieszczenia socjalnego, zapewnieniem oświetlenia dziennego w pomieszczeniach stałej pracy, doprowadzeniem do należytego stanu i porządku terenu budowy.

PODSUMOWANIE, WNIOSKI.

Zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane przez zespół merytorycznych pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żyrardowie, podobnie jak w latach ubiegłych stanowiły w roku 2023 podstawę urzędowego i bieżącego nadzoru sanitarnego, monitorowania oraz wczesnego eliminowania niekorzystnych zjawisk zachodzących w nadzorowanych obszarach.

W odniesieniu do okresu stanowiącego podstawę porównawczą zawartą w dokumencie „Ocena Stanu Sanitarnego Powiatu Żyrardowskiego w roku 2022”, stan sanitarno-epidemiologiczny na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie w żadnym z monitorowanych obszarów nie uległ w istotny sposób pogorszeniu, utrzymując na stabilnym poziomie bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu.

Analiza materiałów zwartych w niniejszym opracowaniu oraz wiedza i doświadczenie autora pozwala na sformułowanie wniosku, iż **stan sanitarny obiektów oraz środowiska życia mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego utrzymuje się na dobrym i w przekroju ostatnich lat stabilnym poziomie.**

Lukasz Szymański, PhDr
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Żyrardowie